

Finansijska podrška (grantovi) za marketing i promotivne aktivnosti u agrobiznisu

OPIS PROGRAMA I KRITERIJUMI

Uvod i pregled aktivnosti

USAID Agrobiznis projekat je petogodišnji program tehničke i finansijske podrške lancima vrednosti u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije u Srbiji koji finansira Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj (USAID). Osnovni cilj USAID Agrobiznis projekta je: „Povećanje vrednosti prodaje srpskih poljoprivrednih proizvoda i porast zaposlenosti u sektoru poljoprivrede“. Radi ostvarenja ovog cilja, USAID Agrobiznis projekat angažovan je na: (1) unapređenju efikasnosti i konkurentnosti agrobiznisa u Srbiji u okviru lanca vrednosti u sektorima sa visokim potencijalom identifikovanim u procesu odabira i analize sektora, i (2) unapređenju povoljnog poslovnog okruženja za agrobiznise u Srbiji.

USAID Agrobiznis projekat pomaže agrobiznisima u Srbiji da iskoriste sve mogućnosti koje se pojavljuju na domaćem, regionalnom i međunarodnom tržištu. Međutim, kako je sve više kompanija uključeno u marketing svojih proizvoda na domaćem i stranom tržištu, postalo je evidentno tokom realizacije projekta da USAID Agrobiznis projekat treba da poveća svoju podršku kompanijama u Srbiji kako bi one podigle nivo konkurentnosti kroz poboljšanje kvaliteta i imidža njihovih proizvoda i promotivnog materijala.

Shodno tome, osmišljen je program podsticaja investicijama kroz bespovratnu finansijsku podršku (grantove), u okviru koga će sve zainteresovane poljoprivredno-prehrambene firme i zadruge, koje se bave proizvodnjom i preradom sledećih proizvoda biti u mogućnosti da koriste finansijsku podršku USAID Agrobiznis projekta za unapređenje marketinških kapaciteta:

1. Sveže i prerađeno povrće, jagodičasto i drvenasto voće¹
2. Proizvodi od mesa²
3. Posebni sirevi, kajmaci i drugi mlečni proizvodi
4. Pečurke
5. Lekovito bilje i šumski plodovi

Glavni cilj ovog programa je podizanje konkurentnosti agrobiznisa u Srbiji putem pružanja neophodne finansijske podrške poljoprivredno-prehrambenim firmama i zadrugama za angažovanje profesionalnih pružalaca usluga u cilju pružanja različitih marketinških i promotivnih usluga.

USAID Agrobiznis projekat je alocirao bespovratna sredstva u ukupnom iznosu od 400,000 američkih dolara za podršku ovim aktivnostima. Individualna podrška po firmi ili zadruzi iznosi 25,000 američkih dolara za finansiranje do 50% ukupnih troškova ovih usluga. Svaka aktivnost mora biti završena u periodu od godinu dana od dana potpisivanja ugovora o dodeli bespovratnih sredstava. Sredstva se dodeljuju po principu refundacije stvarnih troškova, koje ostvari primalac bespovratnih sredstava tokom realizacije odobrenog projekta.

¹ Isključujući suve šljive, orahe, bademe i lešnike

² Isključujući ribu i riblje proizvode

Zbog ograničenog budžeta za ovu aktivnost, bespovratna sredstva biće dostupna ograničenom broju agrobiznisa (oko 20 grantova za poljoprivredno-prehrambene firme i 5 grantova za zadruge), gde će svaki podnosilac zahteva za dodelu bespovratnih sredstava morati da dostavi jasno obrazloženje o opravdanosti korišćenja ovih sredstava.

Poljoprivredno-prehrambene firme i zadruge, čiji se proizvodni i/ili prerađivački kapaciteti nalaze u nedovoljno razvijenim područjima Srbije sa visokom stopom nezaposlenosti, imaju prednost u dodeli bespovratnih sredstava. Ovo se pre svega odnosi na ekonomski nerazvijena područja i prve dve podgrupe područja sa posebnim razvojnim problemima, kako je definisano od strane Vladine Kancelarije za održivi razvoj nedovoljno razvijenih područja Srbije (pogledati Internet stranicu: <http://kornrp.gov.rs/index.php/o-kancelariji.html>).

Odabrani primaoci bespovratnih sredstava mogu koristiti ova sredstva za dizajn novog pakovanja za različite potrebe (npr. prebacivanje sa prodaje u balku na maloprodaju, nova tržišta, itd.), dizajn marketinškog materijala za domaće i strana tržišta (npr. katalogi, lifleti i drugi promotivni materijali), kao i za dizajn vizuelnog identita kompanije. Bespovratna sredstva biće dostupna za izradu sledećeg:

- Trgovačka oznaka i korporativni identitet
- Pakovanje
 - strukturalni/industrijski dizajn
 - primenjeni grafički dizajn/dizajn etiketa
- Brošure
- Prodajna literatura
- Podrška za nastup na sajmovima
 - dizajn štanda
 - baneri
- Presentacije na prodajnim mestima
 - robne prezentacije
 - promotivne prezentacije
- Brendiranje maloprodajnih objekata
 - označavanje i arhitektonska grafika
 - unutrašnji dizajn opremanja prodajnih objekata
- Reklamiranje (isključujući proizvodne troškove i troškove medijskog vremena)
 - Štampa: razvoj koncepta, dizajn i ilustracije (isključujući troškove štampanja i medijskog vremena)
 - Emitovanje: koncipiranje poruke i skripti (isključujući troškove medijskog vremena)

U sklopu ovog programa, primaoci bespovratnih sredstava mogu takođe preduzeti i druge aktivnosti koje će značajno unaprediti njihove marketinške sposobnosti i omogućiti prednost na domaćem, regionalnom i međunarodnim tržištima.

Neophodno učešće u troškovima od strane primaoca bespovratnih sredstava može doći u formi učešća od najmanje 50% u ukupnim troškovima za gorenavedene

aktivnosti, kao i za pokrivanje ukupnih troškova štampanja promotivnog materijala, kupovine medijskog vremena, zakupa bilborda, troškova promotivnih kampanja, i sl.

USAID Agrobiznis projekat obezbediće komplementarnu tehničku podršku i edukaciju svim podnosiocima prijava za dodelu bespovratnih sredstava, kao i njihovim pružaocima usluga.

Kriterijumi za sticanje prava učešća u programu

Pravo učešća u ovom programu imaju **zadruga** koje se bave proizvodnjom i preradom gorepomenutih proizvoda, kao i **mala i srednja preduzeća (poljoprivredno-prehrambene firme)**, koja imaju najviše 100 zaposlenih, sa prosečnim godišnjim prometom od najviše 10 miliona američkih dolara, gde je manje od 25% imovine (ili glasačkih prava) u vlasništvu jednog ili više preduzeća sa ne više od 100 zaposlenih i čiji godišnji promet ne prelazi 10 miliona američkih dolara. Pored ovih, primenjivaće se i sledeći konkretni kriterijumi za sticanje prava učešća u programu:

- Primaoci bespovratnih sredstava mogu biti isključivo poljoprivredno-prehrambene firme, koje se bave proizvodnjom i preradom prethodno pomenutih proizvoda, kao i poljoprivredne zadruga;
- Primaoci bespovratnih sredstava moraju biti profitne nevladine organizacije registrovane u Republici Srbiji sa najmanje 51% domaćeg vlasništva;
- Predložene aktivnosti primaoca bespovratnih sredstava moraju biti u skladu sa ciljevima USAID Agrobiznis projekta i da doprinose ostvarivanju opštih rezultata projekta;
- Primaoci bespovratnih sredstava moraju da pruže jasno obrazloženje opravdanosti ulaganja finansijskih sredstava u marketing i promociju, npr. tražnja na tržištu, prelazak sa balk pakovanja na maloprodajno pakovanje, specifični zahtevi pojedinih tržišta, novi tržišni trendovi, sajmovi i sl.; shodno tome, primaoci bespovratnih sredstava moraju dostaviti kvantifikovane projekcije rezultata bespovratne pomoći za period od godinu dana od dana sprovođenja predloženih aktivnosti, koristeći listu indikatora u okviru grant aplikacije (porast prodaje, otvaranje novih radnih mesta, itd.);
- Proizvodni i prerađivački pogoni primaoca bespovratnih sredstava moraju biti valjano registrovani u skladu sa zakonima Srbije; primaoci bespovratnih sredstava koji obavljaju delatnosti za koje je potrebna posebna dozvola treba da poseduju adekvatna odobrenja (npr. klanice odnosno objekti za preradu mesa i mlekare treba da poseduju dozvolu za rad Uprave za veterinu Ministarstva poljoprivrede);
- Primaoci bespovratnih sredstava moraju da poseduju aktivan i funkcionalan račun u banci, bez opterećenja; shodno tome, primaoci bespovratnih sredstava moraju da uz grant aplikaciju dostave potvrdu Narodne Banke Srbije da im račun nije blokiran;
- Poslovne aktivnosti primaoca bespovratnih sredstava moraju biti neškodljivi za životnu sredinu i usklađeni sa svim važećim republičkim, pokrajinskim i lokalnim propisima, standardima i zahtevima u oblasti zaštite životne sredine, te ne smeju biti predmet ograničenja ili zabrana iz međunarodnih sporazuma o zaštiti životne sredine;

- Poželjno je, ali nije obavezno, da primaoci bespovratnih sredstava budu izvozno orjentisani;
- Primaoci bespovratnih sredstava treba da poseduju međunarodne standarde koji se primenjuju u njihovoj proizvodnji i ciljnim tržištima.

Uputstvo za podnosiocima prijave o angažovanju pružaoca usluga

Podnosioci prijave za dodelu bespovratnih sredstava su dužni da dostave najmanje tri ponude za tražene marketinške i promotivne usluge od strane kompetentnih pružaoca usluga, koje će biti predstavljene u posebnom formularu pod nazivom "Uporedna tabela ponuda", koji će biti priložen uz grant aplikaciju. Koristeći ovaj formular, podnosioci prijave uporediće ponude u smislu cene i kvaliteta, i preporučiti najbolje pružaoce usluga.

Svoju kompetentnost pružaoce usluga moraju da dokažu time što su registrovani za obavljanje marketinških i promotivnih usluga u Republici Srbiji (izvod iz Agencije za privredne registre), kao i referencama za uspešno obavljene poslove u ovoj delatnosti, u protekle tri godine.

Ako tražene marketinške i promotivne usluge podrazumevaju angažman više od jednog pružaoca usluga, podnosioci prijave su dužni da dostave najmanje tri ponude za svaku od traženih usluga.

Podnosilac prijave za dodelu bespovratnih sredstava, koji predloži nekompetentnog pružaoca usluga i/ili ne dostavi tri kompletne ponude i formular "Uporedna tabela ponuda", kako se zahteva, neće biti uzet u razmatranje za dodelu bespovratnih sredstava.

Proces prijavljivanja

Zainteresovane poljoprivredno-prehrambene firme i zadruge, koje ispunjavaju gorenavedene kriterijume za sticanje prava učešća u programu biće pozvane da svoje grant aplikacije, popunjene na engleskom jeziku, uz neophodnu propratnu dokumentaciju, dostave poštom u kancelariju USAID Agrobiznis projekta u Beogradu, u pisanoj formi i na CD-u.

Javni poziv za dostavljanje aplikacija biće otvoren 6 nedelja ili do ispunjenja kvote predviđene ukupnim budžetom za ovaj program finansijske podrške. U ovom periodu, zainteresovane poljoprivredno-prehrambene firme i zadruge, koje ispunjavaju gorenavedene kriterijume za sticanje prava učešća u programu, moraju da dostave sledeću dokumentaciju:

- a) Propisno popunjenu grant aplikaciju (formular grant aplikacije u elektronskoj formi biće dostupna na Internet stranici USAID Agrobiznis projekta: www.agrobiznis.net)
- b) Kopiju registracije koju izdaje Agencija za privredne registre
- c) Potvrda da Narodna Banka Srbije ne vodi postupak prinudne naplate od podnosioca zahteva za dodelu bespovratnih sredstava; ovaj izveštaj je dostupan na sledećoj web stranici:
<http://www.nbs.rs/export/internet/cirilica/67/pn.html>
- d) Kopije formulara za penziono i socijalno osiguranje kao potvrda broja zaposlenih (formulari M -2 i M3-A);

- e) Kopije bilansa stanja i bilansa uspeha za 2009. godinu;
- f) Najmanje tri pisane ponude od strane odgovarajućih pružaoca usluga za tražene marketinške i promotivne aktivnosti i popunjen formular "Uporedna tabela ponuda" za svakog predloženog pružaoca usluga tj. traženu uslugu. Pored najmanje tri pisane ponude i popunjenog formulara "Uporedna tabela ponuda", podnosioci zahteva za dodelu bespovratnih sredstava moraju da dostave i CD sa sledećim konkretnim dokumentima za pružaoce usluga koje planiraju da angažuju:
 - o Portfolio koji na najbolji način ilustruje rad i delokrug usluga predloženih pružaoca usluga
 - o Brošuru kompetentnosti, link za web stranicu i digitalni portfolio (u PDF formatu)
 - o Listu zaposlenih sa njihovim kvalifikacijama
- g) Pojedinačne fotografije svih proizvoda (navodeći najvažnijih pet proizvoda) samo na CD-u, kao i uzorke brošura, prodajne liste, web adresu, reklamni i drugi prodajni materijali, koje trenutno koristi podnosilac zahteva za dodelu bespovratnih sredstava;
- h) Kopije HACCP, ISO i/ili drugih međunarodnih standarda koje poseduje podnosilac zahteva za dodelu bespovratnih sredstava;

USAID Agrobiznis projekat ravnopravno tretira sve podnosiocce zahteva, bez obzira na pol, versku i nacionalnu pripadnost.

Proces ocenjivanja i odobravanja

Javni poziv za dostavljanje aplikacija biće otvoren najviše 6 nedelja od dana objavljivanja u medijima i na Internet stranici USAID Agrobiznis projekta. USAID Agrobiznis projekat će formirati internu komisiju za evaluaciju aplikacija. Ova komisija će pregledati pristigle prijave jednom nedeljno tokom trajanja procesa prijavljivanja, sve do ispunjenja kvote odobrenih grantova u okviru ukupnog budžeta od 400,000 američkih dolara, po principu *first come – first served*. Shodno ovom principu, podnosioci prijave za dodelu bespovratnih sredstava, koji ispunjavaju sve uslove za učešće u ovom programu, a koji svoje prijave dostave ranije, biće u prednosti u odnosu na podnosiocce prijave koji to učine kasnije.

Interna projektna komisija za evaluaciju će oceniti sve podnete prijave tokom trajanja procesa prijavljivanja na osnovu utvrđenih kriterijuma i dati jednu od sledećih preporuka za konačnu odluku: da se grant odobri, ne odobri ili da se preduzmu neke druge mere.

Po preliminarnom pregledu prijave, projektna komisija za evaluaciju može takođe da odluči da zahteva dodatne informacije i razjašnjenja od podnosioca prijave za dodelu bespovratnih sredstava, verbalno ili u pisanoj formi.

Dužina procesa ocenjivanja i odobravanja prijave za dodelu bespovratnih sredstava će se razlikovati od slučaja do slučaja i zavisice od broja podnesenih prijava, ali ne bi trebalo da traje duže od 45 dana od dana prijema prijave za dodelu bespovratnih sredstava.

Sve informacije koje se dobiju od podnosioca prijave za dodelu bespovratnih sredstava smatraće se poverljivim i one osobe koje ih budu pregledale držaće ih u

strogoj tajnosti kako bi zaštitili integritet i pravo na privatnost podnosioca prijave za dodelu bespovratnih sredstava.

Podnosioci prijava za dodelu bespovratnih sredstava, koje interna komisija za evaluaciju preporuči za finansiranje, moraće da zajedno sa pružiocima usluga koje su predložili prisustvuju treninzima i seminarima, koje će organizovati USAID Agrobiznis projekat.

Podnosioci prijava za dodelu bespovratnih sredstava, koje interna komisija za evaluaciju preporuči za finansiranje, moraće takođe da prođu procenu sa aspekta zaštite životne sredine i dobiju pozitivnu ocenu pre nego što im se dodele bespovratna sredstva.